

פניני מאיר

דרוש ומוסר על פרשת השבוע ש'אמר ב'עונג שבת' מפי הגאון רבי מאיר סג"ר שליט"א - מו"צ בירושית"ו, מה"ס 'דברי מאיר'

פרשת אמור - פסח שני ושבט שקודם ל"ג בעומר תשפ"ו (309)

פרשת אמור.

כתוב בפסוק (כ"א, א'): "ויאמר ה' אל משה אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו, ופרשיו: "אמר ואמרת - להזהיר גדולים על הקטנים" (ומקורו בנזמור יבמות (פ"ח), ובתורת כהנים) והיותי השבע בשמחת אירוסין כאן בירושלים בהשתתפות אדמו"רים ורבינים רבים שליט"א ובראשם כ"ק האדמו"ר מנהללות אחר שליט"א (שבידכני בהמינות רבה ובחוצות יד), ודרש שם הגאון הרב ניישלאם שליט"א אב"ד סערדלי בית שמש ומר"צ העדה החרדית והוא הביא בשם הרד"ק ח"מית אברהם" מסלונים זיע"א (והוא אמר שהוא זכר את זה מלפני המישים שנה) שביאר שיש כאן רמז שיש לאדם התעוררות גדולה בימים גדולים ויש ימים שאין בהם התעוררות כל כך גדולה, ויש לאדם לקחת את ההתעוררות של הימים הגדולים האלו הוזהרים ולהשפיע מהם על הימים הקטנים; והנה: "להזהיר גדולים על הקטנים" = היינו לקחת מושפעים הימים הגדולים להשפיע על הימים הקטנים; והביא משה לו: אדם נוסע לנפש, והנה, הוא לא נמצא בענש תמיד אלא חזר אח"כ לביתו, ומה הוא יעשה בשביל לזכור את הנפשו? הוא יעלה אותו בביתו בדרכו וישאב ממנו גם ליטוי השגרה בהוכירו לעצמו את ההנאות שהיה לו אז, ובאן יש לו להזכיר לעצמו בימים הקטנים את זוהר הימים הגדולים; [ועוד הוא ביאר כיצד נפלא בדברי הגמרא שהנשא אישה אם עיניה יפות אין כל נופש צריך בדיקה, והביא בשם זקני בעל ח"כ"ל יקר" זיע"א שביאר שהיו שיש לבדוק בנקבה ולראות האם זקנה הם גדולים וצדיקים ואז אין צורך השאר בדיקה; ולשון עינים הוא מלשון: "עני העדה", עוד דיבר שם כ"ק האדמו"ר ממעליץ שליט"א מאשרד והביא בתוך דבריו ביאור נפלא על הפסוק (תהילים): "ירושלים הרים סביב לה וז' סביב לעמו מעתה ועד עולם", הביא בשם הרד"ק ר"ם הערשחלה מקרעטשניץ זצוק"ל (שהוא צדיק שיש לו חזק נוסף) שביאר שיש הרבה סביב ירושלים וזהם אמורים להיות שמירה, אמנם עיקר השמירה היא ה' בעצמו שיש לו שמירה מיוחדת סביב ירושלים, וכמו שהראים בטלים וכדו' והיו שם דובר שלא מועיל ההרים יש שמירה מיוחדת מה' יתברך].

עוד בפסוק הנ"ל וברש"י הנ"ל - כתב בפסוק "נעם אלימלך" להרחיק ר' אלימלך מליעזרצק זיע"א לכאור בדרך רמז מסוחרים את הצדיקים הגדולים על העבדות הקטנות שאדם דש בעקבותיו; והנה: "להזהיר גדולים" = היינו אנשים גדולים! - "על הקטנים" - על העבדות הקטנות! והבן.

עוד בפסוק הנ"ל וברש"י הנ"ל - נראה לכאור שהרי בשבוע זה הל הוארצייט של התנא הקדוש ר' שמעון בר יוחאי זיע"א שהוא ביום ל"ג בעומר (או שזה החוללה שלו - ולא הוארצייט - עי' בקטנטים "ספרתם לכם" מה שהארכתי בזה במקורות, אך לכו"ע זה יום שמחתו) ולא יתכן שזה לא מרומם בפרשה, והשבת לא באר בס"ד ולרמז זאת בפסוק הנ"ל וברש"י הנ"ל: "להזהיר גדולים על הקטנים" - היינו שהתנא הקדוש רש"י זיע"א שהדבר את ספר הוזהר שקרוי כך על שם הפסוק: "המשכילים ויהיו כוהר הקיני", ויש בו רמז ג"כ שהספר הקדוש הזה מזהיר את נשמות ישראל ובעיקר בדורות קטנים אלו, וזהו הרמז לרש"י זיע"א בפרשה, והנה: "להזהיר גדולים על הקטנים", היינו להזהיר מלשון: "וזהר" גדולים על הקטנים = או שזה מזהיר את הגדולים וגם את הקטנים! או שזה מזהיר את הגדולים בדורות הקטנים! או שזה מרומם ומזהיר את האדם הקטן ועושה אותו גדול! והבן.

עוד כתוב בפסוק (כ"א, א'): "והכהן הגדול מאחזי אשר יוצק על ראשו שמן המשחה" - ואיתא במשנה הוריות (י'). ובגמרא שם (י"א) נשניא הוא מי שאין מעליו אלא ה' אלהיו, והוא בחינת מלך, עי"ש, ויש כאן עוד רמז לתנא הקדוש רש"י זיע"א שהיה מעליו ר' אלהיו, והוא היה כבודת משה בשמן המשחה, והוא שאמר הפייטן: "בר יוחאי נמשחת אשירך", ועוד יבואר עפ"י המושב ברמב"ם (סוף ח"ל שמיטה ויב"ל) "ולא שבט לוי לבדו אלא כל מי שנשאו ליבו וחזינו משאו וכו', והיו בחינת ר' שמעון שהיה פרוש ועוסק בתורה, והוא ככה", ובדאיתא בנזמור הוריות שם על הפסוק (משלי): "קדור הוא מפנינו יתר מבנה גדול שנכנס לפני ולפנים", והוא ענין המשחה הנ"ל דרש"י, והוא סוד צער מועד, והבן, ועוד יבואר עפ"י מה שכתב רבינו היאור החיים" הקדוש זיע"א (ויש פרשת תצוה) "דשמן זית ד' רמז להבטת התורה, והוא ענין המשחה הנ"ל, וירמזו לדברי הגמרא הוריות (י"ג): דשמן זית מועיל לזכרון, והבן.

עוד יש בפרשה ענייני מנהגות והיום "פסח שני" סימנו כ"ל ישראל מסכת מנהגות שנלמדה במסגרת חוף היום, וגם אז רמז בפרשה, וזכיתי להשתתף כאן בישיבה אתמול בסיום של הכולל בראשות רח"י הגר"ב דרייפוס שליט"א והמושג הגאון ר' יצחק לוי שליט"א.

עוד כתוב בפסוק (כ"א, ב'): "מועד ה' אשר תקראו אתם מקרא קדש אלה הם מועדי" - וידוע מה שאמר בזה הרד"ק האדמו"ר אמת" מגור זיע"א ששבת זו גדולה היא מאוד שהרי היא כוללת את כל המועדים, וידוע בפסוקים שהקריאה מועדות היום, וא"כ ע"י קריאת ששה פסוקי זוכה לקדשת המועדות בשבת זו, והוא בכדינה של מקיים את כל המועדות בבת אחת, ואוכל מצה, ויושב בסוכה, ומקבל את התורה, וגם ביום סיפור, והכול בידו!.

עוד כתוב בפסוק (כ"א, ג'): "ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שכן שבתון מקרא קדש כל מלאכה לא תעשו שבת היא לה' בכל מושבתים" - ונראה לכאור שגם כאן יש רמז לרש"י זיע"א שהחוללה שלו היא השבת וזה עפ"י מה שאיתא בזהר הקדוש שרש"י זיע"א בחינת שבת, ומבואר עפ"י מה שאיתא בנזמור ברכות שהרש"י זיע"א סבר שיש לעסוק רק בתורה ו"מלאכתו נעשית ע"י אחרים", וא"כ כל השבוע זה שבת בשבילו, ולכן כתוב כאן בפסוק: "תעשה מלאכה" היינו ע"י אחרים, ולכן כתוב: "שבת שבתון" - היינו שכל השבוע הוא ג"כ כבודתה: "שבת" והשבת היא "שבת שבתון", ולכן כתוב: "שבת היא לה' בכל מושבתים" היינו ששבת הזאת היא לה' והיו לשם ה' שהרי כל השבוע הם גם שובתים, וכאן זה עוד שביטה מיוחדת לשם ה', ושזהו הוא ככולם גם בצדיקים והנה: "בכל מושבתים", והבן.

עוד בפסוק הנ"ל פרש"י: "מה ענין שבת אצל מועדות ללמדך שכל המהולל את המועדות העלה עליו כאילו הילל את השבתות וכל המקיים את המועדות מעליו כאילו קיים את השבתות" - וראיתי

בפסוק "פרי צדק" (בפרשתנו) להרחיק ר' צדוק הכהן מלובלין זיע"א (שזכיתי להיות בציונו הקדוש בבית העלמין החדש בעיר לובלין בפולין לפני כשנה אור ליום ה' טבת תשפ"ה) שהשבת ניתנה במרה, וכן האבות הקדושים כבר שמענו את השבתות, ולפני זה שהיו בנדר בני נח אמרו חז"ל סנהדרין (נ"ח) שגוי ששבת חייב מיתה, והם ע"י שלמדו את התורה שמרו כבר את השבת קודם שניתנה, וא"כ שבת לא ניתנה עפ"י מועד מסוים, אלא ניתנה לפני כן, לעומת זאת המועדים ניתנו עפ"י מאורע מסוים, וכגון: פסח - זכר ליציאת מצרים, שבועות - זכר למתן תורה, סוכות - זכר לענייני כבוד וכדו', ויום כיפור על מחילת עוון העגל, ועוד, ואחרי הדמא צריכים ישראל לקדש גם את שבת כמו את המועדות, ועל זה רמז העניין הנ"ל, ועי"ש באריות.

עוד כתוב בפסוק (כ"א, ט"ז): "וספרתם לכם ממחרת השבת וכו'" - וגם כאן יש רמז לימים אלו ולהלילות הרשבי" זיע"א המסיימת לחלק מן המנהגים את ימי האבלות שיש בימים אלו, וכן יש כאן רמז גם לאור הרשבי" זיע"א עפ"י מה שביאר בפסוק "נעם אלימלך" להרחיק ר' אלימלך מליעזרצק זיע"א (עודם הנ"ל) ש"ספרתם" הוא מלשון אכן ספיר, והיו שיש להאיר את הימים האלו שקודם קבלת התורה, וזה גם רמז לספר הוזהר ולתורה שגילה הרשבי" זיע"א בימים אלו, שהוא מאיר את הנשמה, והבן.

פסח שני.

כמ"כ בעת יום ט"ז באייר שהוא "פסח שני" וזכרנו צדיקים עושים בעת את ט"ז פסח שני כמו בפסח הראשון עם כל פרטיו כולל: "מזרח" - "מזרח" וכדו', ובעיקר נהנו כן בחצרות נדבורנה וקרעטשניץ והעולם נהנים לאכול מצות ביום י"ד שהוא חזק יום ר' וכן אני עשיתי! ועניין זה של פסח שני מלמד אותנו בעיקר על כוח השתקקות של יהודים: שהרי יהודים אלו המתארים בפרשת פסח שני המופיעה בפרשת בהעלותך היו "טמאים לנפש אדם" או שהיו "בדרך רחוקה", ודינם הוא שהם פטורים מקרבן פסח ולא צריכים אפילו תשובה, וק"ו שאין עליהם דין ברת, והנה, בעיקר הדין הם יכול לישון על מיטתם בשלוח, ולא היה להם שום דאגה, אבל אהבת ה' שבהם לא נתנה להם מנוח והם פני למשה רבינו ע"ה וביקשו ממנו להקריב את שפעתם לפני ה' יתברך אולי יחיה ויחיה עליהם לתת להם מצווה זו שנית, והשתקקות זו הנובעת מאהבת ה' ומצוותיו הביאה לנו מצווה חדשה שנקראת "פסח שני" שאין לה אחר רע, ומלמדת אותנו כוח גדול זה הקבוע בישראל של השתקקות! והאין להתייחס כולל ונכבדו שכתב הרד"ק ר' נחמן מברסלב זיע"א: "ידע כי אין יאוש בעולם כלל!"; נסמך את המנהג רבינו חיים הישיבה לישבת אהים גם יחד" בדי סיטי הספוד לירושלים ויבר לנו שם הרב ניומן שליט"א ר"מ בישיבת "תורת רפאל" ביתר הביא בדבריו על כוח זה של רצון והביא ביאור נפלא בדברי הגמרא מגילה שמבארת את הפסוק (אסתר): "מכרדי בן שמעי בן קיש" - "שמעי" - שישמעון ה' תפלתו, "קיש" - שהקיש על שיער שמעון, ולכאורה קשה: זה שהוא הקיש זה נפלא אך מי אמר שהתקבלה התפלה שלו? וביאר עפ"י מעשה שהיה מספר מור' ר' איסר זלמן מלצר זצוק"ל שהיה אמר התאן ר' זלמן סג"ר כהנא שפירא זצוק"ל מנאנני ליטא שהיה בחר אחד שהיה זועק כייער ואמר: "אבא אני רוצה להיות גדול בתורה", וכן היה שתוך זמן קצר התהפך ונחיה אחד מטובי הכהנים בישיבה! וזה הביאור בהנ"ל שמי שמקיש בשערי שמעון ומבקש ליבו ברור הוא שיענית! וההספתי לזה שפשוט שהוא גם למד וספרתי להם שם שפעם הלכתי עם מור' הגר"ח קניבסקי זצוק"ל לפני חג השבועות מביתו לבית הכנסת "לדרמן" והלכנו הרב ישעיה אפשטיין שהיו ואנכי הקטן והגיע אל מור' זצוק"ל אברך אחד ואמר לו: "הרבו אני רוצה ברכה להצליח בתורה!" ומור' זצוק"ל ברכו, ואח"כ צחק צחק גדול ואמר לו: ישעיה ולי הקטן: "לא ידעתי שום ברכה להצליח בתורה ומוי שלימד מצליח!" ולכן ש' להדגיש במעשה הנ"ל כמובן שהוא גם למד וגם התפלל על התורה, ובבחינת מה שאמר: חז"ל: "לאהרני נוסע" סייעתא דשמיא, אבל פשוט שהוא צריך גם ללמוד! והנה עניין פסח שני ההשתקקות לה' יתברך!

ויש לנו להזהיר מאד שלא לדבר בשעת חזרת הש"ץ וכמו שכתב השו"ע (סי' קכ"ד ס"ד): "אין לשוח שיחת חולין בשעה שש"ץ חוזר תפילה ואם שח הוא חוטא וגדול עניו מנשוא וגו' עי"ש ב"ר.

כתוב בפסוק (ש"א יו"ק) (עוד דיבור): "זכבתם מושב" ר' ישראל בעש"ט שהדובר בשבט הצדיקים

השוב באמרו עוסק במעשה מרכבה" - וכ"כ מור' חזקתם סוף" זיע"א בתשובה: מעשה שהיה בשנת תרפ"ח (לפני 98 שנה) שחלה המלך ג'רזי' החמישי שהיה אוהב ישראל גדול והיה מלך אנגליה ששלט אז כאן באי" ונכשהוא הגיע לבקר באי" התארח אצל רבה של ירושלים מור' הגר"ש סלנט זיע"א, ורחובות רבים באי" קראים על שמו! ולא מצאו הרופאים רפואה למלכו, ואמר לו יהודי אחד שהיה מקורב אליו שיש צדיק גדול בהנגריה והוא הרד"ק חזקל יצחק" מספניקא זיע"א ח"ד וברכותיו עושות רושם, ובאמת שלחו לו גלויה רצוף כשהגלויה בקערת השיב עליה מאחזר מפני כבוד המלכות בברכת רפואה (והגלויה נמצאת עד היום בארכיון בית המלכות הבריטי) והוא הבריא ונעשה קידוש ה' גדול, והוא החליט לתרום ספר תורה לחורבת רבי יחזקיה חסיד בירושלים והוא שלח כמה כרטיסים מסע לרבי, והרבי לא רצה לבוא היות והיה מתפלל באריות גדולה וכן היה מתמיד בצדו, והנה הלמד שערות רש"י רצוף כשהגלויה בקערת מים קרים: וחשש שמא באיני יופרע מכל זה, ואמר לו שבסוף שיבוא משיח הוא יצטרך לבוא לירושלים, והוא אמר בדרך צחות: "ידע שבשש חופה קודם כל רצים חילדים השוכבים ואחר כך באים חוקנים והמכובדים"....(עפ"י "ח.ת." - אמור תשפ"ו), וזאת הצדיקים יגן עלינו, אמר!

הספודת לגילויי "פניני מאיר" הקדום ממורנו הגאון ר' משהאל הלוי רומטן שליט"א שאמר לו בליל ש"ק אמור תשפ"ו: הדברים נפלאים ביותר! ויש לו להוסיף:

- א. בבואר של ח"מו השילוח" זיע"א על "קדרשים תחיו וכו'" - יש לכאור עוד בס"ד: שאומר ה' יתברך: והוא שאתם יכולים להיות קדרשים, שהיו "אני ה'" בראתי אתכם ואני קדוש, והבן.
- ב. בבואר "את שבתותי תשמרו ומקדשי תיראו" - יש לכאור עוד בס"ד: ששבת היא בחינת בית המקדש, וכמו שביארנו הפיוט: "המזכים בבנין איראל", והבן.

הגיליון נרדב ע"י יורדני חוקר ר' אברהם לוי שהיו" לעי"נ אביו אסף יהודה בן מלכה ואברהם ד"ל, אמו רבינה בת רחמה ומנשה ע"ה, אחיו חיים, יצחק ומשה (מרים) בני רבינה ד"ל, אחיותיו מלכה ואסתר בנות רבינה ע"ה, אחיותיו חיי"ר ונתן ד"ל בן רות ורפאל שו"ר, ת.נ.צ.ב.ה.